

**กลยุทธ์การบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1**
**The Management Strategies of Internal Assurance System for the
Schools under the Jurisdiction of Ubon Ratchathani Primary
Educational Service Area Office 1**

ไพฑูรย์ แจ่มพันธ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ
การบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียน 2) สร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบ
ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน และ 3) ประเมินกล
ยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียน ดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพการ
บริหารระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยการถาม
ความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานประกัน
คุณภาพ และประธานกรรมการสถานศึกษา จำนวน
265 คน 2) สร้างกลยุทธ์การบริหารระบบการประกัน
คุณภาพภายใน โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 17 คน และ 3) การประเมินกลยุทธ์ฯ โดย

ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานประกันคุณภาพ และ
ประธานกรรมการสถานศึกษา จำนวน 265 คน

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. สภาพการบริหารระบบการประกัน
คุณภาพภายในของโรงเรียน 1 อยู่ในระดับมาก

2. กลยุทธ์การบริหารระบบการประกัน
คุณภาพภายในของโรงเรียน ซึ่งเป็นกลยุทธ์ระดับ
องค์กรมี 8 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาผู้เรียน
ให้มีคุณภาพมาตรฐาน มีพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี
คนเก่ง มีความสุขตามความคาดหวังของผู้มีส่วนได้
ส่วนเสีย กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมครูให้มีส่วนร่วม และ
จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีที่มีจุดเน้นที่
ชัดเจนเป็นรูปธรรมที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนา
บุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ความสามารถในการ
ดำเนินงานด้านสารสนเทศ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงาน
ตามภารกิจที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์

ที่ 4 การกำหนดแผนในการกำกับ ติดตามและ ประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำไปปรับปรุง แผนปฏิบัติการประจำปีในปีต่อไป กลยุทธ์ที่ 5 กำหนด ผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา กลยุทธ์ที่ 6 การพัฒนาความรู้ด้านการวัดผลสำหรับครู และบุคลากรทางการศึกษา กลยุทธ์ที่ 7 การเผยแพร่ รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกลยุทธ์ที่ 8 การนำผลการ ประเมินตนเองไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้ มีคุณภาพ

3. การประเมินกลยุทธ์การบริหารระบบการ ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดย ภาพรวม พบว่า ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: กลยุทธ์, การบริหารจัดการ, ระบบประกัน คุณภาพภายใน, โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

Abstract

This research aims: 1) to study the current condition of the internal assurance system of the school under the jurisdiction of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1; 2) to develop the management strategies for the internal assurance systems for these schools; and 3) to evaluate the usefulness, possibility for implementation and the accuracy of the strategies of internal assurance system. This study consists of three stages. The first stage

aimed to examine the current condition of schools' internal assurance system by using questionnaires with 265 respondents including school administrators, heads of the quality assurance department, and the school boards of directors. These respondents were selected by stratified random sampling. The data collection method is questionnaires and the statistics for data analysis are frequency, percentage, mean, and standard deviation. The second stage involves developing the strategies for internal assurance system. At this stage, a focus group with 17 experts was conducted and then the data collected were analyzed by using content analysis. The third stage focused on the evaluation of the usefulness, possibility for implementation, and the accuracy of the developed strategies. The data were collected from the same group of respondents used in the first stage. The instrument used was the evaluation form and the statistics used to analyze the data include frequency, percentage, mean, and standard deviation. The findings revealed that In terms of the findings, it was found that, overall, the current condition of the internal assurance system of the schools being studied were at high level. The significant aspects of the internal assurance system, sorted in descending order, include the management and information system, the educational quality development plan, the development of the educational standards,

the monitoring and auditing of the educational quality, the implementation of the educational quality development plan, the internal quality evaluation, the report of the internal quality evaluation, and the educational quality development. Moreover, the study also indicated that in developing the management strategies of the schools' internal assurance system, the result of the SWOT analysis must be considered, together with the result gained from the first stage. Based on data analysis, eight strategies were identified: 1) the development of all learning skills among students so that they would be good, smart, and happy citizen according to the expectation of the stakeholders; 2) encouraging participation among teachers in the preparation of an annual plan which must have clear objectives according to the school standards; 3) developing personnel at all levels so that they would have appropriate knowledge and abilities to work with information technology; 4) setting an annual monitoring system and an evaluation plan with the aim to improve the next year's action plan; 5) assigning officers to monitor and audit the educational quality; 6) providing knowledge on the educational quality evaluation among teachers and other related personnel; 7) reporting the the annual repoty to the publics and related organizations; and 8) improving the quality of the education by assessing and learning from results of the self-assessment. Furthermore, the

evaluation of the strategies indicated that these strategies were useful, appropriate, accurate, and possible to implement.

Keywords: School's Internal Assurance System, Schools under the Jurisdiction of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาการศึกษา ให้มีคุณภาพอย่างแท้จริงโดยจะต้องเริ่มจากสถานศึกษาทุกแห่ง ดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง มีการประกันคุณภาพภายใน ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหาร และจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน ทำให้เด็กไทยเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข จะได้ช่วยกันสร้างสรรค์สังคมให้มีสันติ สันติสุขอย่างยั่งยืน เศรษฐกิจมั่นคง การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา โดยสถานศึกษา เพื่อผู้เรียน และสังคมไทยโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556, หน้า 1) ซึ่งปัจจุบันนี้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลายเป็นงานหนึ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งทุกประเภท และทุกระดับจะต้องดำเนินการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม และผู้ที่เข้ามาใช้บริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาในสถานศึกษานั้น ๆ อย่างไรก็ตามในการ

ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งในภาพรวม และเฉพาะพื้นที่ย่อมจะมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ เช่น ผู้ทำหน้าที่บริหารไม่บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้ทำหน้าที่สอนไม่ทำหน้าที่สอนให้นักเรียนเป็นคนเก่ง เป็นคนดี และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขมาก ผู้ทำหน้าที่บริการไม่ทำหน้าที่บริการที่รวดเร็ว เพื่อให้ผู้มารับบริการประทับใจ ซึ่งมีความสนใจที่จะพัฒนากลยุทธ์ใจ และผู้ไม่เคยแนะนำผู้อื่นให้มีความรู้ ความเข้าใจ และไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการนิเทศ เป็นต้น ในทำนองเดียวกันกับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในดังกล่าว ก็จะมีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เช่นเดียวกัน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 มีความสนใจที่จะพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ซึ่งจะได้กลยุทธ์ระดับองค์กรอย่างแท้จริง และกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นจะใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้างานประกันคุณภาพในโรงเรียน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 280 โรงเรียน จำแนกเป็น

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 280 คน
2. ครูผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้างานประกันคุณภาพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 280 คน
3. ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 280 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 840 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 89 คน หัวหน้างานประกันคุณภาพ จำนวน 88 คน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 88 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 265 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางการกำหนดขนาดตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) และโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ใน 8 ด้าน 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 2 สร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผู้วิจัยจะดำเนินการดังนี้

1. ยกวางกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
2. การจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus group) เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 15 คน

ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

1. ผู้เชี่ยวชาญการประกันคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 5 คน
2. ผู้เชี่ยวชาญการประกันคุณภาพการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5 คน
3. ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่นักเรียนมีคะแนน O-NET สูงกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยระดับประเทศ จำนวน 5 คน

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นประชากรกลุ่มเดียวกับกลุ่มที่ใช้ในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้างานประกันคุณภาพในโรงเรียน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 280 โรงเรียน จำแนกเป็น

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 280 คน

2. ครูผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้างานประกันคุณภาพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 280 คน

3. ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 280 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 840 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนที่ 3 ประชากรกลุ่มเดียวกับกลุ่มที่ใช้ในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 89 คน หัวหน้างานประกันคุณภาพ จำนวน 88 คน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 88 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 265 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางการกำหนดขนาดตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) และโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

1. วิธีสร้างเครื่องมือ ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และเครื่องมือการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่างแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ ที่เป็นแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้างานประกันคุณภาพในโรงเรียน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผู้วิจัยจะดำเนินการ ดังนี้

2.1 ยกร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

2.2 เสนอร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้อง และความครอบคลุมเนื้อหา รวมทั้งภาษาที่ใช้

2.3 ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ แล้วคำนวณหาค่า IOC (Index of item objective congruence)

2.4 ปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.6 หาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำเครื่องมือและหนังสือขอความอนุเคราะห์ แจกและรวบรวมกลับคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

1. วิธีสร้างเครื่องมือ ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 และประเด็นพิจารณาแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

2. การรวบรวมข้อมูล

2.1 ขอหนังสือเชิญจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อรวบรวมข้อมูล

2.3 บันทึกและสรุปข้อคิดเห็นของที่ประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบบันทึกและวิเคราะห์จากประเด็นการสนทนากลุ่ม

(Focus Group) แล้วสรุปผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

1. วิธีสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนที่ 3 ได้แก่ แบบประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผู้วิจัยจะดำเนินการ ดังนี้

1.1 ยกร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

1.2 เสนอร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้อง และความครอบคลุมเนื้อหา รวมทั้งภาษาที่ใช้

1.3 ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความคำถามกับนิยามศัพท์ แล้วคำนวณหาค่า IOC (Index of item objective congruence)

1.4 ปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

1.6 หาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ขอนหนังสือเชิญจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานประกันคุณภาพ และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

2.2 นำแบบประเมินไปรวบรวมข้อมูล โดยนำไปขออนุญาตกับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยนำส่ง และรับกลับคืนด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 สรุปได้ดังนี้

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ในด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ขั้นตอนที่ 2 สร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 สรุปได้ดังนี้

กลยุทธ์การบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ซึ่งเป็นกลยุทธ์ระดับองค์กรมี 8 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐาน มีพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขตามความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมครูให้มีส่วนร่วม และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีที่มีจุดเน้นที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานด้านสารสนเทศ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดแผนในการกำกับ ติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำไปปรับปรุงแผนปฏิบัติการประจำปีในปีต่อไป กลยุทธ์ที่ 5 กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา กลยุทธ์ที่ 6 การพัฒนาความรู้ด้านการวัดผลสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา กลยุทธ์ที่ 7 การเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกลยุทธ์ที่ 8 การนำผลการประเมินตนเองไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 สรุปได้ดังนี้

ผู้ประเมินมีความเห็นว่าในภาพรวมของกลยุทธ์การบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 มีเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ในด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์เลิศ ก้อนหิน (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 มีการตื่นตัว และตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการบริหารระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมขึ้นภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ดังนั้นจึงได้มีต้องเตรียมปัจจัยพื้นฐาน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จไว้ให้พร้อม โดยมีการวางแผน การกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การจัดตั้งหน่วยงานประกันคุณภาพประกันคุณภาพการศึกษา และการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นอย่างดี เพื่อการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงส่งผลให้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 มีการบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในในระดับที่มาก ดังกล่าว

2. จากผลการวิจัย พบว่ากลยุทธ์การบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ซึ่งเป็น

กลยุทธ์ระดับองค์กรมี 8 กลยุทธ์ เพื่อให้การบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงเสนอกลยุทธ์ระดับองค์กรที่เป็นระบบ ซึ่งเสมือนแผนที่ชี้้นำให้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 นำไปปฏิบัติ

3. ผลจากการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบว่าผู้ประเมินมีความเห็นว่าเป็นภาพรวมของกลยุทธ์การบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 มีเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็เพราะว่ากลยุทธ์การบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในนี้ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากผู้วิจัย อีกทั้งยังได้มีการตรวจสอบ และประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1997) ที่กล่าวถึงบรรทัดฐานของกิจกรรมการประเมิน ดังนี้ 1) มาตรฐานการใช้ประโยชน์ เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงความเป็นประโยชน์ของผลการประเมิน การตอบสนองต่อความต้องการใช้สารสนเทศของผู้เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม ทันเวลา และมีผลต่อการนำไปใช้ 2) มาตรฐานความเป็นไปได้ เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงการประเมินที่มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เหมาะสมกับสถานการณ์ ปฏิบัติได้ ยอมรับได้ ประหยัดและคุ้มค่า 3) มาตรฐานความเหมาะสมเป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่าการประเมินได้ทำอย่างเหมาะสมตามกฎ

ระเบียบ จรรยาบรรณ 4) มาตรฐานความถูกต้อง เป็น มาตรฐานที่ต้องการประกันว่าการประเมินได้มีการใช้ เทคนิคที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลรูป ข้อค้นพบ และ สารสนเทศที่เพียงพอสำหรับตัดสินคุณค่าของสิ่ง ที่ประเมิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ เพชรบูรณ์ (2556, หน้า 70) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง กล ยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัย พบว่าผลการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็น ประโยชน์ของกลยุทธ์โดยภาพรวม พบว่า มีความ สอดคล้องในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้ในระดับ มาก มีความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในระดับ มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยสู่การ ปฏิบัติ

1. โรงเรียนโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ควรศึกษา และวิเคราะห์รายละเอียดของแต่ละกลยุทธ์ในแต่ละกล ยุทธ์ของระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ทั้ง 8 กลยุทธ์ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำกลยุทธ์

ไปปฏิบัติ โดยนำกลยุทธ์ที่กำหนดเป็นโครงการ/ แผนพัฒนา หรือแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน นั้นตามความเหมาะสม

2. โรงเรียนที่จะนำกลยุทธ์การบริหาร จัดการระบบประกันคุณภาพภายใน ไปใช้ควรมีการ จัดทำเอกสารคู่มือการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ เพื่อให้ เกิดประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างสูงสุด โดยให้ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติให้เป็นไป ตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับ ดูแลการดำเนินงาน ของโรงเรียน และโรงเรียนควรร่วมมือกันศึกษาวิจัย เกี่ยวกับความสำเร็จของระบบการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนที่มีขนาดต่าง ๆ กัน และควรเป็น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

2. ควรทำการวิจัยเพื่อการพัฒนาบทบาท การสร้างความรู้ ความเข้าใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่มี ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

3. ควรมีการวิจัยการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ เพื่อศึกษารายละเอียดและความสอดคล้องของแต่ละ แนวทาง การหาวิธีทางการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติที่ สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการระบบคุณ ประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารอ้างอิง

- กานต์เลิศ ก้อนหิน. (2555). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1. รายงานวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- จันทร์ เพชรบุรณ. (2556). กลยุทธ์การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สำนักงานการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. (2558). รายงานผลการจัดการศึกษาประจำปีการศึกษา 2557. (อัดสำเนา). อุบลราชธานี: กลุ่มงานนิเทศการศึกษา สำนักงานการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- Krejcie, Robert V., & Morgan, Darvie N. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*. 30, 607-610.
- Stufflebeam. (1997). *Evaluation in Education*. (4 th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.